

A Társaság

várkonyi gróf Üchtritz-Amade Emilné,
született simándi Bánhidy Stefánia bárónő.

Gaidusчек Erzsi felv.

Holzer
cs. és kir. udvari és kamarai szállító
divatháza
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

JOGI VIZSGÁKRA
 (alapvizsgákra, szigorlatokra, államtudományi államvizsgákra, állam-
 számviteli államvizsgára, felelősséggel előkészítünk urakat, hölgyeket
 és vidékieket is. Vidékieknek speciális jegyzeteinket előre küldjük.
 (Államzámvitelre: példatár, állami könyvek gyűjteménye.) Jegyzetköl-
 csönzés. Díjtalan felvilágosítás. **Szontágh Donáth** jogi szemináriuma,
 Budapest, IV., Váci-u. 51. II. Személyes értekezés köznapokon d. u. 4-7-ig.

Bórá Bianka fényképészeti műterme.
Különlegesség: színes foto-skizzek.
Telefon: 95-18. Budapest, II., Margit-körút 1.

Rácz Dániel
Női felöltők, angol kosztümök és alkalmi toalettek,
blousok, pongyolák áruháza és műtermei
Sürgönyeim „Robéria” Budapest,
Telefon: 167-02. IV., Hígyó-utca 2.

COGNAC

KEGLEVICH
GRÓF KEGLEVICH ISTVÁN UTÓDAI BUDAFOK

Urmánczy Nándorné Szakácskönyve
 ára kötve 4 korona 40 fillér.
 ::: Jövedelme a háboru árváié. :::

LOHR MÁRIA · KRONFUSZ

Gyár és fő-üzlet: Budapest,
 VIII., Baross-utca
 85.

A főváros első és legrégebb
 csipketisztító-, vegytisztító és
 kelmefestőgyári intézete ala-
 pitva 1867. évben

Telefon József 2-37.
 Fiókok: II., Fő-utca
 27., IV., Eskü-ut 6,
 Kecskeméti-utca 14,
 VI., Andrásy-ut 16,
 VI., Teréz-körút 39,
 V., Harmincad-u. 4,
 VIII., József-körút 2.

RADÓ FÉNYKÉPEZŐ
 gépek teljes felszereléssel,
 az összes létező gyártmányok minden
 modellje kiváló jó optikával. Friss lemezek, filmek,
 prizmás vadász- és tábori távcsövek.

VADÁSZFEGYVER

garantált jó löképeséggel páros ejektoros

HAMMERLES garnitúrák

Radó A. és Tsa cégnél. Budapest, Egyetem-tér 5.
 Telefon 105-82.

NEMESSÉGIÜGYEK
 KISMAGYARI KEMPELEN BÉLA
 BUDAPEST
 VIII. JÓZSEF-KÖRÚT
 TELEFON JÓZSEF 20-22. **KAMARÁSI ÖSFÁK**

PÉTERFFY ERZSÉBET OKLEVELES TÁNCMESTERNŐ
 tánctermeben új csoport tanítása veszi kezde-
 tét, magánórák bármely időben.
 Beiratás délután 3 órától fél 5-ig és este 6 órától 8 óráig.
 Budapest, IV., Váci-utca 5.

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA.

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. – TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR. EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., REÁLTANODA-UTCA 18. – TELEFON: 156-92.

IV. évf.

16-ik szám.

Előfizetési árak: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor. Egyes szám ára 60 fill.

Budapest,
1917. április 22.

Zita napja.

A mi tusakodó, reménykedő szívünknek ünnepe lesz ezen a héten: Szűz Szent Zita napja derül ránk április 27-én, amikor az egyház a luccai engedelmes szolgálóleányra emlékezik, mi pedig koronás királynénknak hódolunk a trón fénye előtt.

Valami bájos poézis van abban a lelki rokonságban, mely az egyszerű cselédsorban élő szent és a bibor ragyogásában tündöklő fejedelemasszony nevében találkozik. A királynék legszebb erénye az alázatosság és Magyarországnak Pármai Zitában olyan királynéja van ma, akinek ifju alakján, mosolygó tekintetén a legnemesebb egyszerűség sugárzik. Ez a kedves zenével csengő név nemcsak a szépség és ifjuság örömét jelenti nekünk, hanem a jóság szimbóluma lett máris olyan időben, amikor jóságra szomjazik a lélek, milliók fáradt, elcsigázott lelke.

Most, hogy újra itt volt köztünk tavaszi napsütésben, ibolyanyílás idején, nem is az jutott először az eszünkbe, hogy királyné trónol fölöttünk Buda ősi falai között, csak arra gondoltunk, hogy hazajött közénk IV. Károly fiatal, szép felesége, aki polgári erényeivel tette kedvessé magát mindenek szemében. Hű hitves, példás anya, szeretetreméltó asszony és április 27-én sem a nap hősnője lesz ő, aki elérhetetlen magasban áll a hódolók serege fölött, csak Pármai Zitát köszöntjük benne, mint egy csokor illatos ibolyát, amikor ránknevet.

Pármai Zitát köszöntjük, nem pompás szavakkal, melyek mint tömjén szállanak a trón felé, csak egyszerű, szívbéli örömmel és gyermeki hálával, mint a nagyon szeretett édesanyát szokás.

Ha végigtekintünk a világ történetén és a mult ködén át fejedelmi asszonyok tündöklő alakjait kutatja tekintetünk, talán megcsodálunk egy II. Katalint, talán nagyra látjuk angolországi Erzsébetet, de ez a csodálat nem az asszonnak, hanem a fejedelemnőnek szól és ez a nagyság hideg, mint észak csillagának halovány fénye. Mi, világháboru küzködői, talán megértjük, de átérezni nem vagyunk képesek ezt a fenséget. Minekünk nagyasszonyunk, jó angyalunk volt már bajorországi Erzsébet is, a sokat szenvedett és most is az Asszonyt vártuk hosszú egyedülvalóság után. És jött Dél nyíló szép virága, a luccai szent leány egyszerűségével jött el közénk, hogy első asszonya legyen a magyar nemzetnek. Pármai Zitát megértettük és megszerettük az első órában, amit köztünk töltött és az asszonyt szeretttük

meg benne, aki ösztönös finomsággal értette meg lelkünket és szeretett meg minket, amikor sok, nagyon sok szeretetre volt szükségünk.

Eszünkbe jutnak boldog Erzsébet-napok, midőn jó angyalát, földi pátrónáját köszöntötte a lovagias magyar nemzet. Talán a sors irigysége volt, hogy csaknem két évtizeden át gyászos emlékké halaványult november 19-ike s ki nem érezné át milliók vigasztaló örömét, hogy újra van nagyasszonya a hazának, akinek személyét a rég rajongó szeretettel övezheti. Nem azért, mert királyi fényben ragyog fehér homloka és mert felség a neve, hanem azért, mert az jött ei Személyét ben, akit vártunk, aki a sebesült honvéd ágya mellett felség, csak asszony, vigasztaló, gyógyító, segítő asszony.

Órangyalnak már hallottuk nevezni Zita királynét, mi többet látunk Benne: a béke angyalát. A békéről, erről a boldogító, legfőbb krisztusi jóról egyre több szó esik manapság. A háboru nem kell már sem Istennek, sem embernek, koldus és király egyformán megirtózt a háboru rémségeitől. Három év óta állja a rettenetek harcát a magyar s ez idő alatt több vérell adózott, mint a mult valamennyi háborujában. Legyőzni nem lehet Árpád nemzetét, de a békére szüksége van immár minden áldásával.

És nem véletlenség, hogy ez a várva-várt, annyira áhitott béke talán sohasem volt közelebb hozzánk, mint Zita nevenapjának hetében. Égi jel van abban, hogy erre az örömnappra lélegzik föl először a közeli béke biztató reményében Magyarország. Pármai Zita gyöngéd asszonyi lelkével, amióta csak módjában áll, féltett virágként ápolja, neveli ezt a reményt és IV. Károly oldalán már eddig is nagyon sokat tett egy szebb és jobb jövő megalapozására.

Magyarország ünnepi szívvel köszönti koronás királynéját és a béke után esdő imával ajkán járul a trón elé. Zita nevének varázsa muzsikál a szívekben és ünnepre készülünk virágos májusban, amikor huszontödik születésnapja lesz az apostoli király hitvesének. Ez ünnepi tavaszon mi is hódolatra készülünk, szerény részt kérve az országos örömből. Már készül A Társaság ünnepi királyné-száma, de most az imádkozók seregébe vegyülünk mi is és mig Szűz Szent Zita napján Magyarország földi nagyasszonyát köszöntjük gyermeki szeretetünk melegével, esdő könyörgéssel kérjük Szent István örökének égi pátrónáját, hogy szerezz meg IV. Károly királynak és nemzetének a béke áldását és minden örömét.

Hindenburg.

A világháboru Moltkéja mindig aktuális. És ha valaki azt mondaná, hogy most, e békehangok tavaszi szimfóniájában nem időszerű hadvezérekről beszélni, azt a régi példaszóra emlékeztetjük: si vis pacem, para bellum. Talán elcsépett mondás, de megdönthetetlenül igaz és hogy most oly sok szó esik a békéről és annyira közel érezzük magunkhoz Pax fehérruhás, tiszta alakját, ebben a lelki enyhületben, a már-már fásultsággá fajult közönyből felemelkedő megújulásban, sok része van a harckeverőknek, akiknek mesterségük a háboru, elemük a puskaporfüst és legkedvesebb zenéjük a riadó csatazaj.

És kinek volna több része, kinek volna följegyezni valóbb érdeme benne, mint Hindenburgnak, az első elsejének, aki mazuri fényes diadalai óta egyre több súllyal foglalta el helyét a nagy küzdelem mérlegében és ma az egységes hadvezetés legfőbb bölcsintézője a német főhadiszálláson. Ezt a nagy világdramát, melynek, ha Isten is úgy akarja, immár utolsó fölvonása játszódik, ő rendezi ma kelettől nyugatig, északról délig, földön, vizen, levegőben és vaskeze elér mindenhová, ahol szükség van tudására. Megcsodáltuk diadalmas offenzíváit, láttuk nagyok a védelemben, de éppen, mert a békével hoztuk kapcsolatba nevét, az orosz front küzdelmeire gondolunk most, ahol lángelméje először viaskodott az óriással s ahol a magyar vitézség és német kitartás ércfalán először tört meg a kolosszus ereje.

Itt, a mazuri harcok során, a tannenbergi nagy csata következményeiből szűrődött le a tanulság, hogy a központi hatalmakat nem lehet legyőzni, itt ért meg Gorlice dicsősége és itt hullott jó földbe a hősi vér, melyből az orosz forradalom piros virága kihajtott. Vérmagból vérvirág, mely futótűzként lepte el a fehér mezőket s amelynek tavasza a pétervári erődbe kergette a cárt. Örök foglya immár a zsarnokság e szomorú falaknak, ahol tehetetlen végső dühének négyszáz diák volt utolsó áldozata...

Kelet felől már kél a hajnal és mi már látjuk a béke mosolygó arcát közeledni. És amikor Hindenburg generális vitézlő alakjára esik bizakodó, hálás tekintetünk, a megváltás reményének e tavaszán tulajdonképpen milliókra gondolunk, élőkre és holtakra, akik a küzdelemben egyek voltak vele, magyarok és németek, kardbojtos tiszték és rongyos közlegények, akik győztek, vagy meghaltak e hosszú három év alatt. És magunkra is gondolunk, itthon szenvedőkre, akiknek példát, bátorságot adott a hindenburgi kitartás, a «Wir machen es!» erőt kölcsönző, nem hangzatos, de mégis büszke jelszava.

Igen, megcsináljuk, végigcsináljuk a nagy föladatot, amit ránk mért az élet és a história. Az első elhatározó csatákat megnyerte a Hindenburg lángesze, ragyogó katonai talentuma, mi folytattuk és álltuk, vérrel, könnyel, türelemmel a háborut. Most már megcsináljuk, végig, amikor az utolsó puskagolyó járja át az utolsó halálra szánt katona szívét és az utolsó könyecsepp gyöngyéből a béke istennőjének drága ékszere készül.

Si vis pacem, para bellum. Még látunk pántlikás, virágos lobogókat az utcán, még látjuk a sápadt nyo-

Hindenburg látogatása Linsingen tábornagynál.

mort szomorú ablakok mögött, még térképei előtt áll és összevont homlokkal dolgozik Hindenburg, de — megcsináljuk és készek is leszünk nemsokára. Háboru még van, de IV. Károly császár és király és huszonhat ausztriai főherceg térdenállva imádkozott vasárnap a békéért, a stockholmi küldöttek sub auspiciis regis indultak reményteljes utra és a háboru szörnyetege már hialalos döfést kapott a józan ész fegyverétől.

Hogy minderről irhatunk e derült napsütésben, hogy fogadalmat rebeg ajkunk a béke istenének és az Eszme föltámadása után az Ige megtestesülését várjuk, — hősök bajvivő seregén át Hindenburg generálisé a szerző joga, a hetvenéves öreg katonáé, akinek szelid tekintetéből ifjuság és erő, önbizalom és törhetetlen hit sugárzik. A magunk ereje mellé mennyi szuggesztív erőt kaptunk ettől az ősi germán erényekkel ékeskedő puritán harcostól, a világháboru történetirója lesz hivatva följegyezni. Mi most ég felé szárnyaló békehangok himnusza, fogadalmi zsolozsmák zengő kórusának akkordjai mellől szinte ösztönös mozdulattal fordítjuk feléje arcunkat, a mazuri hős felé, aki vasidegzett, a lélekölő nagy munkában meg nem roppant energiával áll a fedélzeten, hogy a háboru viharvert hajóját a béke ölébe kormányozza. A szelek szárnya még csapkodja a véres hullámokat, még zug a vihar a tarajos habok fölött, de a fővezér vaskeze biztosan vezet és mi hiszünk neki, amikor nyugodt bizakodással szól hozzánk: Wir machen es!

Hindenburg Berlinben.

MÉLYHEGEDÜN.

Felolvasta a szerző a Petőfi-társaság vasárnapi ülésén.

I.

Néha hangosan zokog az órám.
Zeng ijedten és riadtan.
Most az éjszakán valaki szólit,
Szenved és sir énmiattam.

S én e szörnyű éjszakám csöndjében
— Ó milyen forró a párnám! —
Rémült szívvel ülök föl ágyamban
S a sötétben száz rém vár rám.
Láthatatlan jéghideg csontujjak
Arcomat meg-megérintik.
És az óra esdeklőn ketyegve
Tiktakkol még egyre, mindig.

És jaj, ráteszi kezét szívemre
Éber álmaid lidérce.
— Van perc, amit nem lehet feledni.
Hát mit vársz te? Mit remélsz te?
Éjszakáknak árnyából kuszáltan
Visszajárnak az emlékek.
És láttukra megdermed szemedben
S százszor is meghal a lélek.

És az óra hangosan zokogva
Tiktakkolgat csak felettem.
... Ó, e bús, kegyetlen éjszakákon
A halált is megszerettem!

II.

Csak téged látlak az árnyas fasorban.
S a szívem fáradtan földobban.

Hová mégy most? S a mosolyt mért feledted?
Ó miért nem mehetek melletted?

Félelk mosollyal énfelém hajolnál.
... Ó jaj, ó jaj, de nem te voltál!

De most látlak rezedaszin ruhádban.
Most, most eléd állok hát bátran.

Most, most, most mégis láthatlak egy percre.
De erre, ó hová mehetsz te?

S amint elérlek egy kis csipkésboltnál,
Megint, megint csak nem te voltál!

De már fölvilan (és a léptem halkabb)
Egy szőke női fej: — arany nap!

Most, most kincsed előlem el nem zárod!
Most elfogom a mosolygásod!

... De idegen arc néz reám riadtan.
És én megint koldus maradtam.

S most elrobog egy zárt fogat mellettem.
A szívem megdobbán ijedten.

A függönyön át egy szivar világol
S egy nő kiles rejtett zugából.

Egy pillanat, — a fogat elporoszkál.
— Ó jaj, ó jaj, ha most te voltál!

Balla Ignác.

Hindenburg és Ludendorff.

A Hadigondozó Tanács alakuló ülése a budai királyi várpalotában. Az alakuló ülést április 14-én tartották meg Zita királyné elnöklésével. A képen látható középen a királyné, tőle jobbra Augustza főhercegasszony, Csernoch János hercegszék, Tisza Istvánné grófné.

A szavak kilépnek a sirból.

Irta Zsoldos László.

Sárpataky Gemmának altábornagy volt az édesapja, s a csinosképű, köpcös, szőke leány már csak ebből az egy okból is nagyon meg szokta mustrálni maga körül a civil-embereket, hogy kivel álljon szóba. Pénzüik volt, s ha közbe-közbe olykor elapadt is a forrás, hát a nagylábon álló, világfias természetű, délceg kegyelmes ur a föld alól is (de sokkal inkább a «házi zsidaja» révén) előteremtette a hiányzó ezresek, s így nem csoda, ha a köpcös Gemma elkapott, egyetlen gyerek léteére úgy élt, akár csak hal a vízben. Megvoltak a drága ruhái (éppen csak egy kevéssel olcsóbbak, mint aminőkben a nála sokkal kecsesebb természetű, rizspos arcú anyja páváskodott: — «Hahaha, Herr Oberst!» — a gálans aggregény ezredes társaságában), apja még a legapróbb vágyait is teljesítette, szóval igazán tejben-vajban fürdött, anélkül, hogy csak álmában is sejtette volna, hogy a tej összemehet és a vaj meg is avasodhatik.

Abbáziában történt, hogy abba a nyalka, vidám tisztú udvarba, amelyik úgy vette körül az altábornagy leányát, mint valami kövér teliholdat (udvara van a holdnak, Gemma! Eső lesz!), mondom, ezek közé a fiatal tiszt-udvarlók közé valahogy becsempészte magát egy szerény civil. Sápadt arcú, barna bajuszkás ifjú tanár, vékonydongájú, mint holmi filozopter. De a mély, sötét szemében volt valami tűz, ami gyújtott. Gemmát meggyújtotta.

S a meleg nyári éjszakában, amikor már elhallgatott a cigány, az elcsöndesült parkban az altábornagyék bérelt villáján kinyílik egy ablak, s ennek a virágcserepes párkányára kikönyökölt a fehérarcú, pufók Gemma. Lajost várta, a vékonydongájú tanárt, akivel aztán órahosszat elbeszélgetett ott az illatos virágok fölött, az ablakban. Nem szerelemért. Óh dehogy! Közömbös dolgokról, aznapi élményeiről, amelyek azonban itt az éjszakai csöndben most mind oly misztikusan hangzottak el az ajkukról s mégis egytől-egyig mind olyan színesen és csillogón, mintha minden szó, minden mondat és válasz, kérdés meg felelet megannyi mosolygó tündérlány és pajkos tündérkirályfi volna, akik alig lesik, hogy elpattanjanak a halkbeszédű ajkukról; hogy láthatatlan karjukkal ott az ablak párkányán összeölelkez-hessenek.

Kranz, a villa gazdája, aki fent lakott a faépitmény emeletén, afféle vén különc volt. Magános öreg ember, akinek nem volt már ezen a világon senkije és semmije a vagyonkáján kívül. Egyetlen élvezete az volt, ha mások dolgaiba árthatta bele magát, különösen ha szerelmese-kébe. Nem mintha talán nyíltan beleavatkozott, vagy beleszólt volna bármibe is: dehogy. Csupán titokban, suttymban kihallgatni őket: mit beszélnek egymással, és aztán az elhagyottság magános óráiban fölidézni a kilesett szavakat s beleképzelni magát amazok helyzetébe. Ez a vén pók egyszer éjszaka megneszelte a nyitott ablakánál, hogy a fiatalok ott lenn diskurálnak. Tudta, hogy nem tőzsde-árfolyamokról beszélnek egymással,

s elkezdte borzasztóan furni az oldalát, hogy miket mondhat egymásnak a két szerelmes. De hiába merészkedett már egészen odáig, hogy még a fejét is kidugta az emeleti ablakon, úgy fülelt: Gemma olyan halkán beszélgetett a tanárral, hogy nem bírta megérteni. Pedig, ha hallja, meg is érthette volna, mert tudott magyarul az öreg.

Mit csináljon? Éj idején lelopózkodt a szobájából s kint a faház oldalfalához lapulva hallgatta ki az éjféle beszélgetést. Roppantul megtetszett neki. Tudja Isten: megragadta belőle valami fiatalos üdeség. Valami báj. És mégis, különösen a tanár szavaiban, valami szokatlan komolyság, ami merőben elütő volt a rendes, léha udvarlásoktól.

— No, ezt rögtön följegyzem magamnak, — gondolta, mikor óvatosságból még a légyott vége előtt visszasompolygott lábujjhegyen az emeletre. — Kár lenne elfelejteni. Fel is jegyzett belőle egyet-mást, de bizony épp a javát nem tudta már szó szerint. Pedig hát épp a szavakban volt a különlegesség. Bosszusan tette félre a ceruzát:

— Eh! — a következő hunyorításban azonban már megbékélve tekintett a szoba sarkában fölállított parlographra, amit két évvel ezelőtt hagyott zálogban nála egy megszorult ügynök.

— Óriási! — bökte diadalmasan a bütykös hüvelykujját a ráncos homlokára, — a parlographba kellene belebeszélgetni őket!

Nehéz volt, de megcsinálta. Másnap, mialatt Sárpatakyék odajártak a fürdőben, szépen levette Gemma ablakáról a cseréptartó fapárkányt. Kivette belőle a középső cserepet, kitérdelte a helyén a keresztbe tett keskeny léceket és így tette vissza az egészet az igazi ablakpárkány elé a rástartóra. Az ablak alatt kuszó

Brössler Ferenc 31-es tűzérhadnagy, a nagy ezüstérem és a Signum Laudis tulajdonosa a délkeleti harctéren.

Latka Vince ezredes, a budapesti 31-es tűzérdandár parancsnoka. Brössler Ferenc tűzérhadnagy festménye.

folyondár mögött pincenyilás volt, hát a vén kujon Kranz levitte a parlographot a pincébe, emelvényt készített a nyilás alá, s arra azután úgy tette rá a beszélőgépet, hogy egész tölcserjét kidugta, vagyis inkább kívülről bedugta a pinceablakon, amelyből az a futózöld mögött elbujva, fölért véletlenségből éppen a rácsos virágtartóig. Ott tátongott a szája a cserepek között, sunyin meglapulva a kitért rácsrész alatt. Fölülről meglehetősen eltakarták a két szomszéd cserep levelei. Ki vesz észre sötétben ilyesmit?

Nem is vette észre senki. Sem Gemma, sem a tanár. Beszélgettek az éj homályában gyanútlanul, mint máskor. Azaz, szintén merő véletlenségből, nem is teljesen úgy, mint máskor. Hogy miről? óh-óh, azt mohón szívta be magába a parlograph eldugott tölcserje, amelyikbe épp úgy akadtak bele a szerelmes pár ajkáról lepattanó hangtündérlányok és tündérkirályfiak, akár a gondtalanul szálló légy a pókhálóba. Nem valamennyien, csupán azok, amiket akkor rebegtek egymásnak, mikor valami éledő láztól a lány és a férfi egészen a virágok fölé hajolt.

— Érzi, hogy milyen balsamos az éjszaka, Gemma? — suttogta a tanár.

— Nem álmos még? — kérdi kitérően a lány.

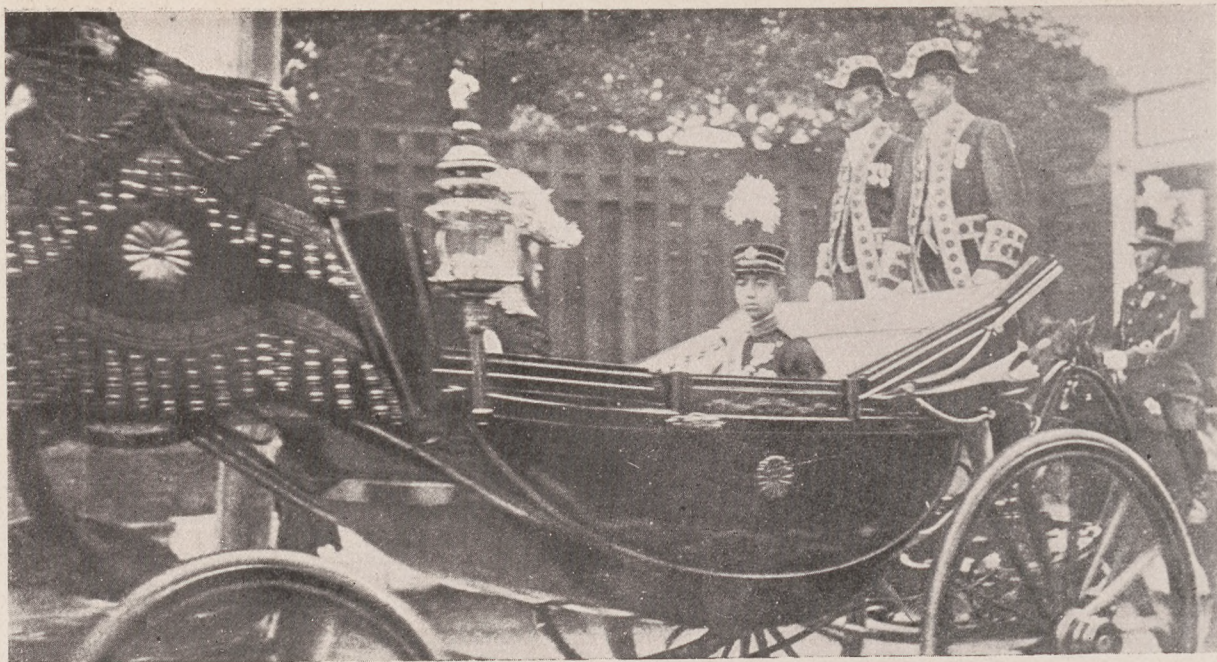
— Dehogy. De maga nem felel a kérdésemre, Gemma.

— Én?

— Maga, maga! — évődik a férfi, s megszigorítja a hangját: Mondja utánam, Gemma: «Milyen balsamos az éj!»

— Haha! — kacag halkán a leány.

— Milyen balsamos az éj, — suttogja megint a tanár, s egészen közelről mondja, mint a hipnotizáló:

Hirohito herceg, japán trónörökös díszfogatán az amerikai követségre megy.

— Mondja utánam, Gemma, — pillanatnyi szünet, s rá halkán a csattanója: ha szeret.

Csend, majd vagy egy perc multával megrezdül a sunyi tölcser szája fölött, szinte légiesen, a leányhang:

— Milyen balzsamos az éj.

Egy gondolat, s a két ajk ösztönszerűleg egymásra tapad a sötétségben. A gaz tölcser torka mohón szivja magába a susogó neszt, s ebben a kritikus pillanatban hátul a szobában váratlanul megjelenik, fehérítő pongyolájában a mama, meggyújtja a villanyt, mindent lát és mindent tud; s hiába kérés, ellenkezés meg fenyegetés, másnap az első vonattal hazaviszi Abbáziából a szerelmes, köpcös Gemmát.

— Hogyne! És éppen egy ilyen tintanyalóhoz!

*

Sárpataky altábornagy nemsokára meghalt szívszélhűdésben, s Gemmáék feje fölött az egész régi, szép, ragyogó világ összeomlott. A tiszt-udvarlók elmaradtak, a tűzesszemű tanárnak nyoma veszett s a néhai altábornagy elkényeztetett, köpcös leánya lassan, de biztosan és elkerülhetetlenül haladt a vénkisasszonyság felé.

Talán tiz év is eltelt az abbáziai eset óta, amikor Sárpataky Gemmának egyszer csak jókora ládát hoz a posta Abbáziából.

— Istenem, mi ez? — nézett össze csodálkozva az anyjával, amikor kihámozták a ládából a szétszedett parlographot. A szállítólevélen egy abbáziai ügyvédnek a neve. Érthetetlen.

Szerencsére, félórával később ajánlott levelet hozott a postás, amelyben ugyanaz az ismeretlen ügyvéd

udvariasan tudatja Sárpataky Gemma urhölgygyel, hogy a parlograph a mult hónapban elhunyt Kranz Róbert abbáziai villatulajdonos hagyatékából származik, és az örökös azzal a kikötéssel testálta Gemmára a beszélőgépet, hogy alkalomadtán zárkózzék be vele a szobájába és hallgassa meg, hogy mit beszél. Tudniillik nem a megboldogult Kranz ur, hanem a parlograph.

És mit beszélt? A hűséges parlograph tiz év multán is ugyanazt beszélte, amit tiz évvel azelőtt:

— «Érzi, hogy milyen balzsamos az éjszaka, Gemma?»

(— Teremtő Atyám, hiszen ez az ő hangja!)

— «Nem álmos még?»

— «Dehogy. De maga nem felel a kérdésekre, Gemma?»

— «Én?»

— «Maga, maga! Mondja utánam: milyen balzsamos az éj!»

— «Haha!»

— «Milyen balzsamos az éj. Mondja utánam, Gemma, — ha szeret.»

Csend, majd egy perc mulva suttogón:

— «Milyen balzsamos az éj.» — És valami nesz, mint a turbékolás...

Gemma, meg sem értve, mi módon kerülhetett bele a parlographba tiz évvel ezelőtt az ő titkos, szerelmes utolsó párbeszédük, mereven, szinte megbüvölten bámult maga elé. Rizsporos, pufók arcán némán peregettek végig a könyvek.

Nappal van. «Milyen balzsamos az éj!»

Pfeifer Ferdinánd-féle könyvkereskedésben

MINDEN KÖNYV KAPHATÓ!

(Zeidler Testvérek)

Budapest, Kossuth Lajos-utca 7.

A régi magyar társaság.

Kemény Gábor báró.

Széchenyi Pál gróf.

Fejérváry Géza báró.

Báró Kemény Gábor is mosolyog, de csak elvéve és csakis államférfiúi konjunkturákban. Fiatal korában akár vetélytársa lehetett volna Bedekovichnak, ha nem is a mosolygásban, táncban, charadeokban, de legalább a satani énekben. Még ma is füleimben cseng azon drámai verve, amellyel ő ezelőtt több mint két évtizeddel egy ésprit-telt salonban »Alessandro Stradellát» énekelte volt.

Báró Kemény Gábor valódi tudós. Szakmáját, az államtudományt és a nemzetgazdaságtant forró hévvel műveli évtizedek óta. Aki az erdélyi fejedelmek e sárját a hatvanas évek elején garcon-lakásán, a Széchenyiligettel szemközt, figyelmesen észlelhette és egyúttal ismerte azt a munkásságot, amelyet már kora ifjúsága óta a tudományos irodalom terén kifejtett: jó előre sejtette, hogy alkotmányunk helyreállítása esetén báró Kemény Gábor fontos államférfiu szerepre leend hivatva.

Tudományos hajlamait nemcsak az a ragyogó példa érlelte, a melyet neki közeli vérrokonának, Erdély egyik legkitünőbb tudós írójának, a néhai gróf Kemény Józsefnek eredménydus élete adott, de saját anyai nagyapjától, az öreg Zeyktől is örökölte, aki szintén egyike volt a tudomány ihlett munkásságu bajnokainak a bércek honában.

Irt báró Kemény Gábor történeti műveket is, így többek közt irt Nagyenyed multjáról is; de az egész nagy magyar haza magasabb értelmiségének figyelmét azon nevezetes állambölcsészeti kísérlete által vonta magára, amellyel még egészen fiatal korában báró Eötvös Józsefnek európai hírvű nagy művét a XIX. század eszméinek befolyásáról megtámadta volt.

Be volt akkor borulva a láthatár mindenfelől. Legkevésbé mutatkoztak azonban még a pirkadás jelei a budapesti highlife részéről. Németül beszéltek akkor összes autochthon körökben és mindenről inkább, csak a tudományról meg a magyar irodalomról nem.

Az éltesebbek el voltak kedvetlenedve az idők mostohasága folytán; egyáltalán nem mertek komolyabb reményeket fűzni a haza jövőjéhez még a jobb-lelkűek sem; a fiatalok meg élvezték a jelent és midőn már a sportnak minden ismert angol és nem angol neméből kifogytak, a geniális Béla grófnak rejtve gunyoros indítványára délutánonként féllábon ugrándozták körül

kisbudafai Kalmár Margit.

Székely Aladár felv.

— természetesen szigoruan zárt körben — a margit-szigeti romokat.

*

Gróf Széchenyi Pál theológián kezdte és a haza anyagi érdekeinek előbb társadalmi, majd államférfiúi gondozásán végezte. Hogy ez utóbbi munkakörben is képes egyet-mást lendíteni: ez mindenesetre azt mutatja, hogy tehetséges ember, aki vasszorgalommal igyekszik utánpótolni a másnemű előtanulmányainak természetéből folyó szükségleteit. De mutatja azt is, hogy van érzéke közegeinek helyes megválasztásában. Matlekovics Sándorban oly államtitkárja van, akít megirigyelhetne tőle bármely ipar- és kereskedelmi miniszter. Kitünő tehetségű és kitünő szaktudományu munkaré ez, aki elmondhatja magáról azt, amit magukról

Hungária Nagyszálloda

Elsőrangú ház Budapesten.

Minden modern kényelem: fürdő, telefon, meleg és hideg vízvezeték.

Étterme az uri világ találkozója.

révai gr. Révay Lászlóné, sz. Pittel Lujza bárónő.

Gaiduscek felv.

átalakulásunk e korszakában kevesen mondhatnak el: elmondhatja magáról, hogy ifju kora dacára fényes hivatalos karrierjét kizárólag csakis a saját egyéni képességeinek és csakis a saját egyéni érdemeinek köszönheti. Gróf Széchenyi Pál nagyon meggyerő alak, miként Herman Ottó véli észrevehetni, némi papos allureökkel... és higgadt, kedves jelenség a highlifestben, amelyben élénk részt vesz szép nejével, Andrássy grófnővel és nem kevésbé szép leányaival. Az ellenzék nagyon neheztelt rá, midőn a mérsékelt ellenzék padjairól lépett a Tisza-kabinetbe; a kormánypárt szintén nem igen szerette a parlamenti kormányelnöknek e váratlan eltérését az általa különben oly

szigoruan fölállított szabálytól. Ma már belenyugodtak mindkét részről és szemben a rendi reakció ellen előbb-utóbb fölveendő parlamenti harc kilátásaival, az előrelátóbb államférfiak — ugyancsak mindkét részről — szerencsét kívánhatnak Tisza Kálmánnak e kivételes lépéséhez: mert ez azon reményt nyújthatja a demokrata haladás hiveinek, hogy esetleg szintugy meghívhatja a kabinetjébe még az ellenzék padjairól is akár Horváth Boldizsárt, akár Szilágyi Dezsőt, mint a hogy meghívta volt gróf Széchenyi Pált, midőn a dolgok bizonyos kapcsolatában e meghívást célszerűnek látta.

*

Báró Fejérváry Géza a honvédelmi ügy minisztere. Egyike a legjelesebb és legvitézesebb katonáknak az egész közös hadseregben.

Magyar ember, ugyanabból a régi nemes Fejérváry-családból, a melynek egyik tudós tagja a Pulszky Ferenc nagybátyja volt.

A nemzeti hangulat pártkülönbség nélkül, jobban szeretne ugyan elvből egy negyvennyolcadiki honvédet látni Magyarországon honvédelmi miniszterének piros bársony székeben; de ha már egyszer ez nem történhetett, pártkülönbség nélkül belenyugszik báró Fejérváry Géza magyar királyi honvédelmi miniszterségébe minden magyar politikus, a ki az ő kiváló katonai tehetségeit és érdemeit ismeri.

Egyébként már maga az a körülmény, hogy egy nem katonát, hanem egy parlamenti férfit, Gromon Dezsőt, hívott meg államtitkárral: már maga e körülmény megcáfolja mindama téves nézeteket, amelyeket némelyek báró Fejérvárynak állítólagos tulmerek közös hadseregbeli szelleméről keringésbe hoztak

volt. De bizonyoságot tesz e meghívás egyuttal báró Fejérvárynak helyes fölfogásáról a vezetése alatt álló miniszterium adminisztratív föladatainak valódi természetét illetőleg is, mert Gromon Dezső nemcsak ritka szép ember, nemcsak tekintélyes és közkedveltségű képviselő, de kitűnő főispánnak is bizonyult, midőn Bácsme gyét kormányozta.

Báró Fejérváry maga is csinos ember, urias előzékenységével mindenkit megnyer, szintugy szellemdus neje is, Biedermann dusgazdag bécsi ur leánya, kivel élénk részt vesz a budapesti highlifestben és szép ifju leánya, kit a fiatal báró Gerliczy Ferenc vett nőül.

Dunapalota szálloda Budapest

(ezelőtt Ritz)

A legnagyobb kényelemmel berendezve.

Étterem. Bar. 5 órai tea.

Donna Coucha Castro y Casaleiz, a bécsi spanyol nagykövet felesége.

d'Ora felvétele.

MAGUNKRÓL . . .

Valamit várunk szüntelenül
sok hosszú, kínos éven át . . .
És átvirrasztunk érte sirva
sok hosszú, kínos éjszakát.

És elnyerjük, vagy elveszítjük,
és zokogunk, vagy nevetünk . . .
Aztán csöndben, mint tűnő árnyak,
lassacskán . . . szépen elmegyünk . . .

Fodor László.

Woratsék Károly huszárhadnagy a déli harctéren.

A Társaság

Cimképünkhöz. várkonyi gróf Üchtritz Amade Emilné, született simándi Bánhidya Stefánia bárónő, csillagkeresztes hölgy, kinek arcképe cimlapunkat díszíti, 1912 szeptember 2-án esküdött hűséget gróf Üchtritz Emilnek. A grófné egyetlen gyermeke Bánhidya Antal báró nagybirtokosnak és feleségének, született gurahonczy Remekházy Jozefine bárónőnek. Két gyermeke van, Zsigmond és Antal, az előbbi négy, az utóbbi két éves.

*

Izabella főhercegnő fiaival, Albrecht főherceggel és Gabriella főhercegnővel hétfőn délután a fővárosba érkezett és a Dunapalotában szállt meg. Kiséretében voltak Cappy Fülöp gróf, kamarai előljáró, Schell Ferenc báró huszárcapitány és Széchenyi-Wimpffen Simonné grófné udvarhölgy. A fenségek három napot töltöttek Budapesten, Albrecht főherceg szerdán a frontra, Izabella főhercegnő leányával és kíséretével pedig csütörtökön Pozsonyba utaztak.

*

Sztrájkoló milliomosok. Nem vagyunk hivei a dolgok kiélesítésének a társadalmi ítélőbíró szerepét sem szándékunk nagyképpen betölteni, csupán a társaság eseményeit s azoknak a társaságra és társadalomra gyakorolt hatását figyeljük s igyekezünk lelki fotográfia útján a világháború magyar társadalmának tükrül szolgálni, olvasóinkra bizván, mit vonjanak le tanulságul az olvasottakból. Azonban, amikor az ezirányú események torlódása folytán a megfigyelések halmaza áll előttünk, nem maradhatunk némák, s szolgálatot vélünk teljesíteni a köznek, ha a tapintatlanság vádjának kockázata mellett is megbeszélés tárgyává teszünk hibákat, melyek forrása nem a jóakarát, hanem az emberismeret hiánya lévén, elkerülhetők lettek volna s a jövőben elkerülendőek lesznek. Nyílt titok ma már, hogy a Lipótváros csendes bojkott alá vette a háborús időknél egyik-másik jótékonycélu mozgalmát. S miért? — ezt akarjuk ma a jövő hibáinak elkerülése végett nyílt őszinteséggel elmondani. Ha akarunk, okulunk belőle, ha nem, rendezzünk továbbra is sikerületlennél-sikerületlenebb — Duna-ünnepélyeket.

Ismételten hangsúlyozzuk: a tapintatlansággal határosan őszinték leszünk, bántani azonban senkit sem akarunk, nem ez a célunk, nem ez a természetünk.

A háború ezredik napján megállapíthatjuk, hogy az itthonlevők társadalmi csoportjában az adakozók és a kitüntetettek két főosztályát lehetett egymással szemben mindvégig megkülönböztetni. S csudálatos, a két névsor sohasem fedte egymást. Vagyis: voltak, a kik adakoztak s ismét voltak, akiket azért, mert amazokat adakozásra bírták, kitüntették. Ha rövid ideig tartott volna a háború, ezt a különös jelenséget alig vették volna észre az emberek. Az évek multak, az esetek ismétlődtek, a dolog kezdett feltűnni, az emberek azonban csak bizalmas körben beszéltek ebbeli tapasztalataikról, a nyilvánosság fontosabb kérdésekkel volt elfoglalva. A kis háborúból is nagy, nagyobb, világháború lett, a kis jótékony intézmények után nagy egyesületek keletkeztek, melyek vezetői az idők folyamán a társadalom néma hallgatása által szankcionálva vélték az eddigi szokásokat s természetesnek találták, hogy ezentul is alakítanak ragyogó külsejű egyesületeket, melyeknek szereplő tisztségeit saját személyükkel, a fizető szerepét pedig másokkal töltik be. A jótékony adakozók szűk köre tulságos sűrű egymásutánban került az ismeretes listára s az elismerés tulságos ritkán került a megfélelő helyre.

Történetek persze néha élesebb kifakadások is. Az idősebb rendező dámák elküldték egyszer a fiatal X. grófnét Weisz Manfrédhoz gyűjteni.

— Reggel kell hozzá bekopogtatni, akkor még nem fáradt s jobb kedvű, könnyebb tőle néhány ezer koronát a jótékony célra szerezni.

Weisz Manfréd azonban még az előző napról volt fáradt s talán milliói dacára, is ritkábban jókedvű sem-hogy azt gondolják, kissé türelmetlenül hallgatta tehát a piruló grófné kérését.

Alapítva 1862.

GUENDET CONSTANT

svájci órás

Budapest, IV., Kígyó-tér 5. szám.

Az órás szakmát felölelő összes zseb-, nipp-, fali- stb. órák raktára. :: ::

KARCSATTÓRÁK. JAVÍTÁSOK. KATONAÓRÁK.

A Dáma

női kalapsalon.

Budapest, IV., Váci-utca 11/b félemelet.

Telefon: 171—56.

— Kérem, grófné, legyen szives megmondani, miért kell mindig ugyanannak a három-négy urnak adakoznia arra a sok jótékony célra?! Nem is képzelik, mennyi időmet rabolja el ez a dolog.

A szép asszonyokkal szemben azonban nem mindig ilyen őszinték az emberek s így legtöbb esetben mégis csak némán adakoztak azok az *egyesek* s a *mások* pedig hangosan kapták meg a rendjeleket s egyéb kitüntetések. Egy feltűnőbb esetenél aztán megtelt a pohár s a milliomosok sztrájkba léptek.

Csendes sztrájkra határozta el magukat *egy*es jótékony egyesületekkel szemben, melyeknek megalakulásánál a kellő körütekintés hiánya miatt tulságosan feltűnően osztották szét a diszes címeket. A pénzembereket egy külön kis bizottságban szeparálták a többiektől. Egy zokszó nem esett a nyilvánosság előtt, a Lipótváros azonban azóta *sehol sincs*, amikor a Pro Transsylvania jelen van. Kár pedig, igen kár, mert éppen a Pro Transsylvania érdemelné meg a legjobban, hogy erszényüket megnyissák azok, akik azt manapság Magyarországon leginkább tehetik. És ha történtek hibák, még sulyosabb hiba, hogy a magukat — jogosan vagy jogtalanul, nem kutatom — sértve érzők félre nem tesznek minden érzékenységet, hogy csakis azt a nyomort és szenvedést lássák, melyet — helyesen, vagy nem helyesen választott eszközökkel, ismét nem kutatom — enyhíteni van hivatva a legelső magyar asszony legfőbb patronálása alatt álló igazán nemes, minden pártolásra igazán érdemes, szép intézmény.

*

Bujanovics Gyula Sáros megye főispánja és felesége sz. *Semsey Ilona* husvét keddjén nagyszabásu estélyre látták vendégül a megye fiatalságát. Az eperjesi megyeházabeli lakosztályuk termeiben tartott kitűnően sikerült estélyen jelen voltak: *Balpataky Eszter* és *Piroska*, *Baán Adrienne* és *Emma*, *Bornemisza Margit*, *Csatáry Erzsí*, *Dienes Mária*, *Füzy Márta*, *Grynaeusz Ida*, *Keczer Ida*, *Körtvélyessy Elza*, *Maléter Anna*, *Maléter Jolán*, *Müller Blanka*, *Meliorisz Mária*, *Piller Klári*, *Piller Rózi*, *Roskoványi Elli*, *Semsey Karola*, *Urbán Eszter*, *Wardener Márta bárónő*, *Berzeviczy Attila*, *Bielek László*, *Barkassy Béla*, *Csatáry János*, *Desseffy István*, *Dobay Zsigmond*, *Gáber Gusztáv*, *Br. Jeszenszky Ödön*, *Kisóczy József*, *Koós Frigyes*, *Körtvélyessy Pál*, *Krisko Miklós*, ifj. *Meliorisz Kálmán*, *Mankovics Béla*, *Reé László*, *Renvers Ferenc*, *Szepesházy Bertalan*.

*

Csekonics Endre gróf, királyi biztos és felesége szerdán, április 18-án Kecskeméti-utcai palotájukban vendégül látták vacsora utáni teára és kártyapartira *Izabella* királyi hercegasszonyt és leányát *Gabriella* királyi hercegnőt.

*

Művészi jótékony hangverseny. Az Általános Közjótékonyági Egyesület által a M. K. Operaházban május 4-én rendezendő hangverseny védnökségét *Augusztá főhercegnő* Ő cs. és kir. Fensége elvállalta és megjelenését kilátásba helyezte. A Dunapalota szálló külön termében kedden délután szűkebb megbeszélés volt, amelyen megállapították a hangverseny programját és egyéb részleteit. A páholyok nagy része már el is kelt.

*

Bezerédj Tibor kapitány, Ruitkay Gábor főhadnagy és Bezerédj István hadnagy, 16-os Zita-huszárok a harctéren.

Hajós Iván huszárhadnagy felv.

A Dunaparton.

— Ön is korzózik, asszonyom?

— Sőt nagyon szeretem a korzót... Azt hiszem különben, hogy Budapesten csak kétféle ember van: az egyik, aki szereti a korzót, a másik, aki ezt nem meri bevallani... Én bevallom, minden nap itt vagyok és nem mentegetem magam, hogy csak véletlenül csöppentem ide. Ez a mi kedves pesti korzónk nem léha szórakozás, higgye el, hanem a tavasz és a természet találkozása a városi emberrel, vagy ha úgy akarja, röviden: intimitás a szabad ég alatt. Itt mindenki megfordul, vagy legalább is mindenkiről lehet valamit hallani.

— Hát akkor mondjon valamit. Honnan jön?

— A Nemzeti Szalonból, ahol a képzőművésznők kiállítását néztem meg... Érdekes, hogy a festőnők sokkal erősebbek, ha magukban vannak, mint a tárlaton... Ugy látszik, a java művészi termésüket ideadják! A női egyesületeket nem nagyon szeretem, de ez előtt leveszem a kalapomat.

— Azt ne tegye, mert az új tavaszi kalapja pompás!

— Maga udvarias és udvariatlan egyszerre. Nem veszi észre, hogy ez a kalap nem új és nem tavaszi, hanem a múlt őséről való... De ha körülnéz a korzón, látni fogja, hogy csupa ilyen kalap piroslik, kéklik és sötétlik a zöldbeboruló fák alatt... A társasági hölgyek, azt kell hinnem, mégis csak egyszerűek lettek, ha százszor meg is szünt a F. E. L., de nem erről akarok beszélni, hanem azt akarom ajánlani magának is, menjen el a Nemzeti Szalonba és nézze meg elsősorban *Stefánia* királyi hercegnő képeit... Megint az én igazolásom, hogy tehetség aranyos bölcsőben is születhetik és koronás főket is illethet a muzsák csókja... Hallom, hogy a kiállítást *Augusztá főhercegnő* is megnézte.

— Igen, a fenség leányával, Zsófia főhercegnővel, Majthényi Anna és Apor bárónő udvarhölgyek kíséretében látogatta meg a kiállítást. Soós-Korányi Anna bárónő és Moinár Viktor fogadták a felségeket, akik nagy elragadtatással nyilatkoztak.

— Ha már képeknél vagyunk, meséljen valamit, mit hallott a királyné új képéről?

— A királyné *Kállay* Erzsébet udvarhölgy kíséretében ezuttal is másfél órát töltött Benczur mester műtermében, aki nagyjából már el is készült a képpel... Azt mondják, hogy a mester egyik legkitűnőbb műve lesz és a felséges asszony is nagyon meg van elégedve...

— Látta, hogy a felségek egy napos tartózkodása egyszerűen milyen eleven életet hozott Budapestre?... A színházak, a hotelek halljai, az éttermek és a korzó máról holnapra megteltek érdekes és előkelő személyiségekkel. Itt volt Reuss herceg és felesége, Lichtenstein herceg, Montenouvo herceg, a főhadnagy, Auersperg Károly gróf, Hardenberg Aladár gróf, Schönborn Frigyes gróf... azután Skerlec báró horvát bán és Kussevich, Szerbia kormányzója... Thurn Taxis herceg is itt volt... Wickenburg gróf, a fiumei kormányzó.

— Magyar arisztokrata is sok jött fel a napra... Pálffy László gróf, Erdődy Imre gróf, Somssich József gróf, Pejacsevich Márkus gróf, Szécheny Géza gróf, Zichy Kázmér gróf, Apponyi Antal gróf, Pallavicini Arthur őrgróf és még sokan, el sem tudom számolni őket!

— Azt hallom a felségek nagyon egyszerűen éltek a budai várban.

— Igen, ezuttal csak szűkebb kíséretükkel jöttek és épp ezért e napon sem volt még igazi udvari élet Budán... A felségek ebédjüköt és villásreggelijüket is egészen zárt körben költötték el. A várban Szécheny Miklós gróf főudvarnagy és Róth várkapitány fogadták őket... a többit tudja az ujságokból.

— Azért mégis kedves kóstoló volt ez a nap az eljövendő béke idejéből, amikor az udvari élet pompája fogja beragyogni a magyar fővárost... Jaj de szép lesz. Hanem én most menekülök, mert a sarkon három politikus áll és én gyűlölöm a politikát... Mondja miért van annyi rengeteg kutya itt a korzón?

— Azért asszonyom, mert a sok új milliomos mind kutyabőrre vágyik, mivel pedig most a bőrt rekvirálják, így próbál gondoskodni magáról. —hő.

A 10-es népf. huszárosztály az olasz fronton. Balról-jobbra: Dr. Czukrász főorvos, Márkus Lajos vezérkari alezredes, (néhány nappal a felvétel után megsebesült) Szemere h. h. őrnagy, Bog-nár h. h. hadnagy, Horváth h. h. főhadnagy.

Bognár hadnagy felv.

sepsi killényi Csakó Károly főhadnagy, ki 24 havi megszakítás nélküli harcéri szolgálata alatt több kitüntetésben részesült.

A budapesti tavaszi versenyek.

Május 6-án kezdődik a Magyar Lovaregylet tizenkét napos tavaszi meetingje, mely a budapesti májust annyira mozgalmassá teszi és nagymértékben hozzájárul Budapest világvárosi jellegűvé tételéhez. Ezen a háboru sem sokat változtatott s tényleg úgy nálunk, mint Németországban megállapítható, hogy a versenyek iránti érdeklődés még a legvéresebb világháboru idejében is fennmarad, sőt állandóan növekszik. A tavaszi versenyek díjazása a folyó évben meghaladja a 800.000 koronát és majdnem 70.000 K-val több a tavalyi célra kiadott összegnél; e verseny-díjakkól 200.000 K esik a meeting hat klasszikus versenyének első díjaira, melyek közül a Királydíj (futva május 13-án, vasárnap, a meeting 6-ik napján) egymaga 100.000 K-át tesz ki. Ő Felsége értékes tiszteletdíján kívül. A következőkben röviden méltatni óhajtjuk a meeting nagyobb versenyeit és a bennük előreláthatólag induló jobb lovakat. Az első nagyobb verseny a Nemzeti Hazafi-díj, melyben a hároméves évjárat mindkét nembeli jó reprezentánsai mérik össze erejüket, összehozhat egy-két kiváló képességű hároméves mént és kancát. Az előbbiekből közül nevezve van pl. a Helenenthal-díj, a gróf Esterházy-Memorial és Ausztria-díj nyertes San Genaro, az elmúlt év legjobb kétéves ménje, a Szent László-díj nyerő Feldmarschall, a kancák közül az ez idő szerint legjobbnak minősíthető hároméves kancánk, a kisbéri nevelésű Pallas Athene, (tavaly a Henckel Memorial és a kettős Ivadékverseny elsője), mely egyszerűen Rascal első kiváló produktuma, s kivüle még

több más jó kanca is, mint Hansi (Államdij), Coralle (Preis vom Schloss), a Lipót-dij nyertes Száva II., Kunleány. A meeting negyedik napján lefutásra kerülő Magyar Kancadij sorsa alkalmasint Pallas Athene és Coralle között fog eldőlni, az értékes díjért való küzdelemben azonban beszélhetnek rajtuk kívül még Hansi, a jó Willkür, Confusionarius féltestvére, az Ausztria-dij másodikja: Ada, az orosz nevelésű Run, egy Fils du West-ivadék, esetleg Plaisante (Abonnet Hcp.) és Giraffe is, mely igen szépen van nevelve és tavaly nem egyszer figyelemreméltóan futott. E versenyben indulási jogosultsággal bir egyébként Németország egyik hároméves kancája a graditzi Aversion is. — A hatodik napon eldöntésre kerülő Király-dij, mellyel a meeting tőpontját éri el, a három és négy éves évjárat elit-lovait hozza össze és az idén már csak azért is kiváló érdekel bir, mert noha a tavalyi Derby-évjárat általában jónak volt minősíthető, ennek dacára úgy gondoljuk, abszolute nem lehetetlen, hogy — ellentétben az utolsó évek eredményeivel — 1917-ben hároméves szerzi meg gazdájának a meeting e legértékesebb versenyét; kétségtelen, hogy a Derby és St. Leger győztes Sanskrit és az Álagi-dij nyertes Przemysl, vagy akár Fuvolás, Argus és Bankáröccsével, mint idősebb lovakkal szemben a hároméveseknek nem lesz könnyű helyzetük, mindazonáltal úgy tetszik, mintha idei hároméveseink, még a tavalyiaknál is jobbaknak minősíthetők. Itt van az utóbbiak közül pl. a veretlen Demir Basch, azután San Gennaro, Pallas Athene, Coralle, Feldmarschall és Grasteufel, melyek előreláthatólag valamennyien megállják majd a helyüket. A Kettős Ivadék-versenyben ismét háromévesek küzdenek egymással és itt a kancák közül Pallas Athene, Coralle, Giraffe, Run, Radbusa (Preis von Belvedere, Micsoda-Rennen), Hansi, míg a ménék közül Gallipoli, Maximnak egy újabb jó csikója és az állandóan nagyobb sikerekre támaszkodható kisbéri állami ménes nevelése, Demir Basch, esetleg Scheitan jöhetnek számításba. (San Gennaro, tekintettel 61 kg. súlyára, nem várható a starthoz.) A báró Wenkheim Béla emlékversenyt három és négy évesek futják és az esélyesebb lovak közé itten az öt éves Treuherz, azután Przemysl, a Derby-évjárat közül Giraffe, Coralle, Emilius (Harangod féltestvére) Willkür, Plaisante, egy jó Robert le Diable-kanca, Demir Basch Run, Vogelhupp, Scheitan vehetők fel. — A tavaszi, jelentős események közé végül az értékes két éves konkurrenciá: a »Tenyésztők dija« számítható még. *N. O.*

Dungyerszky Ivánné Bartha Vilma.

Lukanényei Néney László a pápai 7. honvéd huszárezred kapitánya cs. és kir. kamarás. 1914. év őszén Boryslav melletti véres harcokban megsebesülve orosz fogságba került.

Ibsen.

Csakugyan volna még varázsa ennek a harminc év előtt az európai bulvárra csempészett névnek, mely a kritika tömjénfüstjében pózolt sötét romantikájával?

Rosmersholmban voltunk a minap. Szomoru, vigasztalan norvég falucska... Rosmersholmban a kis gyermekek nem sirnak, a nagyok nem nevetnek. Még a békák sem kuruttyolnak a malomárok partján és egy szomoru monda kísért a fehér lóról, mely ködös éjjeleken szomoru események következtén vágtat el a Rosmerék kastélya alatt, melyben rég porladó ősök képei élnek és az utolsó Rosmer haldoklik négy kinos felvonáson keresztül.

Mert a Rosmersholm hőse nem él, — talán nem is husból-vérből való ember ez a szomoru prédikátor. A szenvedelmet sohasem ismerte, a szerelem forrósága nem érintette szívét. A feleségét sohasem szerette, de ezt épp úgy nem érzi meg, mint a hogy nem sejt, hogy a Rebekához való vonzódása: a szerelem. Politikai és vallásos gondolatok foglalkoztatják és nem veszi észre a hamis játékot, a mit az északi leány hideg számításal úz háta mögött. Csak a mikor Kroll rektor világot gyújt a sötétségben, érti meg felesége öngyilkosságát és Rebeka bűnét. Ez a bűn az ő bűne is, a ki csukott szemekkel járta az életet s képzelt ideáljainak összeomlása után bűnhődést keres. Felsőbb bíróban nem hisz és maga ítélkezik. A csalódások éjszakáján megkérdezi Rebekát, hogy szerelme bizonyosságául el tudna-e menni ugyanazon az uton, mint Beata és látva a leány készségét, nincs ereje maradni, maga is vele megy a halálba. «A boldogult asszony elvitte őket» — mondja az öreg kulcsárné, amikor az ablakból észreveszi, hogy egymást átölelve a malomptakba ugranak.

Ez a dráma és most bocsánatot kérünk minden Ibsen-imádótól, de meg kell mondanunk, hogy a Rosmersholm hőse és hősnője két lehetetlen alak. A ma-

Moszkva, háttérben a Kremllel.

dárhegyek tájáról délre szakadt jövevény leány, aki Beátát a halálba hajszolja, minden, csak nem nő. A vágy, mely megszólal szívében és mint vihar a tengert, kergeti vérét a bűn felé, céljának elérése után, érthetetlenül lanyhul el szenvedelme medrében; — nem az volt a szerelem, — gyónja Rosmernek — hanem ez a lemondó, a pusztá együttéléssel beérő lelki közelség. Gyáva betörő ez a Rebeka Rosmersholmban, aki megijed a legkisebb nesztől és morális tekintetben még alantabb áll, mint a lelkész. A hős pedig egy akarat nélkül való, gyönge báb; mint politikus: mások szócsöve, mint férfi: játékszer a Rebeka kezében.

A dráma katasztrófája siralmas és fölemelő, kibékítő véget a legelfogultabb Ibsenrajongó sem találhat e két ember halálában. A Rosmer öngyilkossága a gyávaság minden kritériumát magán viseli. Nem hisz semmiben, sem tulvilágban, sem megbocsátásban, sem büntetésben. Számára a halál a legtökéletesebb nyugalom és hiába mondja, hogy megbünteti magát, mi tudjuk, hogy megkegyelmezett magának. A szegény Rebekát egy pillanatig még tudjuk sajnálni, hiszen nem igaz, hogy önként hal meg: a Rosmer önzése, gyávasága kergeti a halálba, ezé a szomoruan ostoba Rosmeré, akiben minden ellentmond a férfinak. Hogy nyugodtan, karöltve megy a lelkésszel a patak pallójára, ez csak póz, ibseni néma finále, aminek így kell lennie Rosmersholmban, ahol a kis gyermekek nem sirnak, a na-

gyok nem nevetnek és a békák nem kuruttyolnak. Egyetlen csók nélkül indulnak meghalni holdvilágos éjjel, amikor tulajdonképpen semmi okuk sincsen az elmúlásra. Hazugság. Moralizáló nihilizmus.

Odakint tavasz van és mi föllélegzünk, amikor a negyedik felvonás után a szabadba érünk. A hold szeliden mosolyog a fejünk fölött és karöltve mennek előttünk egymáshoz simuló párok a záróra csendjében. És elgondolkozunk az élet komédiáján... Melyik az igazi idealizmus, a tiszta, szent költészet: az-e, amit Észak hideg fia diktál, ellentmondva a természet szavának, vagy a nem okoskodó, nem nagyképszerűsödő, élő szerelem, ez az örök, kimeríthetetlen téma, amiből a világ végéig megél az emberi szív. Az Ibsen ködös, vigasztalan világa, melynek alakjai a misticizmus utvesztőjében támolynak, sohasem lesz rokon a mi lelkünkkel. De ennyi ibsenizmus már a költészet perverzítése; hogy tetszett volna most, a mikor nekünk a napsugár kell és az élet és még a halálban is a szép, az igaz, az emberi.

Ily kevéssé időszerű talán sohasem volt Ibsen, mint most, amikor ösztönösen menekülünk a köd, a misticizmus elől a valóság, a napfény, az élet felé és amit a Rosmersholmról még mondhatunk, csak annyi, hogy ebben a négy felvonásban fényűzés volt a Márkus Emma és Odry művészete és pazarlás az Ambrus Zoltán gyönyörű magyarsága.

Körmendy Viktor.

Művészet a divatban.

Árvay János és Társa megint néhány rendkívül nobilis toalettet bizonyítja cégének előkelő színvonalát. Karcsu próbakisasszonyok vonulnak fel előttünk, — s mi ebből a vértől áztatott, szomorú világból pár percre oda menekülhetünk, ahol szín és vonal finom harmóniája a művészet erejével pihentetik meg a nehéz napok bánatában kimerült lelket.

Vannak, akik a testünket fedő öltözetben pusztán alacsonyrendű és nélkülözhetetlen szükségleti cikket látnak és gáncscsal illetik a ruházkodásnál is művészetre törekvő embertársaikat. Ez a megrovás pedig csak anynyiban kifogás érheti azt, aki lakásában akarja meghonosítani a stílust, izlést és művészetet. Ugyanegy forrásból fakad mindkét nemes ösztön: a léleknek a szépre való törekvéséből, mely minden vele összefüggő vonatkozásban a művészi szépnak lehető megtestestítését keresi.

Az ok nélkül való, riktó fényűzés, tulságos és időszerűtlen ékszerkultusz amugy is csak kulturátlan asszonyok sajátja lehet. Megszoktuk a megrovást, részben, mert tudjuk az ilyen fényűzés erkölcsrontó és jelenleg egyuttal nemzetgazdasági kárát, részben, mert a vagyoni ellenszenves fitogtatását látjuk benne. Nem jut eszünkbe, hogy az ilyenfajta öltözködésnek forrása a törekvő, de primitív művészi érzék, művészetbeni fejletlenség, kulturátlanság és tudatlanság. Ugyanaz az önállótlán, könnyen félrevezethető izlés, amely áldozattal és gonddal berendezett nagyon sok lakást is kellemetlenné és proccossá tesz. Nobilis izléssel öltözködő asszonyok példája és tanítása, mely e téren legtöbbször hálás talajra talál, fejleszthetik ki csak a helyes izlést, amelyik megtestestítheti és mindinkább elismertebbé teheti az öltözködésben való művészetet.

Az asszonyok leghivatottabb oktatói e téren a divatkreatív mesterek volnának, mintahogy csakugyan például a párisi divatirányítók befolyásolják az egész művelt világ izlését. Sajnos, ezek legtöbbje azonban könnyelműen bánik a nemes feladattal és motivumai között nagyobb szerepet játszik a versengés és üzleti érdek, mint az abszolút művészi szépre való törekvés. Igazságot kell azonban szolgáltatnunk nekik, mert a versengésre való buzdításban a nők épp oly hibásak. Ezt a versengést, amíg asszony az asszony, megszün-

tetni nem lehet, általában talán nagy kár is lenne érte, csak arra kellene törekedni, hogy kreatívok és impulzust adók, akik után a tömeg indul, mindig és minden esetben művész-emberek legyenek. Kinövésői dacára ez a titka a francia divatizálás kedveltségének asszonyaink előtt. A komoly asszonyt nem a föltétlenül új vonzza benne, hanem a grácia és könnyedség, a vonalak megragadó elrendezése, ami művészkézből került ki és a szépet szerető lelket önkéntelenül megigézi...

Árvaynál minap arra kellett gondolnunk, hogy divatok versenytársa lesz háboru után is a külföld nagy divatmestereinek. Csodásan lágyvonalú ruhákat láttunk nála, aligdisszel és letompított színűket, omlatagságukban mintha benne volna a ma sok szenvedésének fáradtsága... Anyaguk tökéletesen alkalmazkodik a forma stílusához. Puhá, simuló zserse a mostani divat legfinomabb selyemtrikószöveve, mely klasszikus redőkben idomul a test formáihoz. Viszont a szabás kiaknázza az anyag előnyeit: egybeszabott robe printemps, a most nagyon kedvelt formájú tavaszi ruha valamennyi. Különösen szép volt egy bézsszín ruha ampiristilusban, rövidített derékkal, melyet kétoldalt boleroszerű, bő lebbenyszitett. Ujjja hosszú, sima. Az alj omlón redős, a nyak majdnem vállhegynél fut elállón körbe, Disze egy lila antilop bőr öv és acéllal kevert lilahimzés, mely a vállakon és elől, slusszon alul, hegybe fut le.

Mintha azonban a béke reményének vidámabb kedv hajnalodna, követelőn, bájosan mosolyog bele a félgysz és komor hangulat tompított tónusaiba egy-egy élénk nyári szín. Éppen a legelentetesebb. A piros. Üde, cseresznyeszín foltok elevénitik majd meg a fürdők, parkok és ligetek sétányait, mintha szintén jelezni akarnák, hogy annyi tengersok bánat és lemondás után jogait követeli immár az elfojthatatlan reménységű élet... E bájos ceris-ruhák helyszüke miatt most már csak egyet említünk fel, mint különösen szépet. Gyapjuburettből készült kosztüm. Szövetének valami sajátos eredeti és rojtos beleszövött szegélye van. Ez a ruha disze, még pedig a kabát zsebein, manzsettáján, reverein és hátul, egyenesen a széles galléron is, továbbá az aljnak övén és a felgombolt panierk szélén. A kabáton elől-hátul öv, mely a derekat empirszerűen rövidebbre szabja.

Fabinyi Lili.

Új stílusú tennisz-ruha. Készült Árvay János és Társa cs. és kir. udvari szállítók műtermében, a cég saját gyártmányú fehér trikot kelméjéből.

Modern Szinpad

IV., Koronaherceg-utca 6 sz. Telefon 93—16. Kezdeté pont 7 órakor.

Ma és a következő napokon új műsor:

Lilla. Melodráma, írta: *Biró Lajos*. Játsszák: *Mészáros Giza, Antalffy Gellért, Somlár stb.* — *Kávésarnok*. Életkép, írta: *Szép Ernő*. Játsszák: *Medgyaszay Vilma, Vendrey Ferenc stb.*

Lotharingia. Barok-játék, írta: *Emőd Tamás*, a zenét *Reinitz Béla*. Játsszák: *Medgyaszay Vilma és Bánóczi*. — *Uj Harsányi-, Nádas- és Békeffy-tréfákban*: *Rózsahegyi Kálmán, Várnay Janka, Nagy Margit, Úrmössy Anikó, Homoky Paula, Uray, Varsa stb.* lépnek föl. — *Gábor Andor és Szirmai Albert* új dalait: *Kökény Ilona, Lukács Sári, Hollós Rózi, Boross és Sajó* adják elő.

Hajókirándulások.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság modern, nagy természetesin kellemes kirándulások tehetők:

Budapest gyönyörű hegyvidékére, a történelmi emlékekben bővelkedő **Visegrádra és környékére**. E vonalon a nyári hónapokban naponkint négy hajó közlekedik

A gőzösökön kitűnő konyha van.

Részletes menürend a vasuti menetrend-könyvekben.

»A Duna« című hajózási kalauzt a társaság igazgatósága (Budapest, V., Mária Valéria-utca 11.) kívánatra díjmentesen megküldi.

HUT-SALON PONGRÁCZ MARGIT NŐI-KALAPOK
TELEFON: 68—43. TÜRRI-ISTVÁN-U. 8.

Brachfeld F.

Ő csász. és apost. kir. felsége kamarai szállítója.

Uri ing és divatujdonságok.

Uri ruházat mérték szerint.

Női és férfi kész felöltők.

Budapest, V., Dorottya-utca 1. Gizella-tér sarkán.

Különlegessége: Tábori selyeminge.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség. —

Tisztelettel kérjük azokat az olvasókat, akiknek az előfizetése 1917. április 1-jével lejárt, hogy az előfizetési díjat A Társaság kiadóhivatala címére mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése jennakadást szenvedjen.

L. L. Esztergom. A megrendelést feljegyeztük. A Királyné szám szedését már lezártuk s így kívánsága, sajnos, nem teljesíthető. Jobb és rövidebb verseket kérünk. — A. E. Győr és S. T. K. Rákosszentmihály. Előbbi üzenetünknek a Királyné-számra vonatkozó része önöknek is szól. — *Magyarok a viharban, Trubadur-legenda*. Nem közölhetők. — *Képzélet*. Cs. A. Nagyon csapongó. — K. J. Tábori posta 647. Köszönjük szives figyelmét, de ezek nagyon homályosak és reprodukálásra alkalmatlanok. Talán valami mást. — *Posoniensis*. Kerül onnan jobb is. — *Nagy-tétény*. Köszönjük, de elkésett és nem is nekünk való. — *Első*. Elsőnek lenni mindenütt dicsőség. A nagy Caesar is megmondta, hogy inkább egy faluban az első, mint Rómában a második. A dicsőséget azonban tudvalevőleg nem adják ingyen. Ehhez talentum kell, kiválóság, vagy a mi mindezeknél becsebb: szerencse. — *Lucy*. Ez az a dal, mely ezer változatban kísért. Az öné nem jobb, nem rosszabb a többinél. Ha az ember udvarias akar lenni, azt mondja rá, olvastam már gyöngébbet is; ha goromba: a papirkosarat emlegeti. Au fond: ugyanaz. — *F. R. Jó ötlet* — rosszul megírva. — *B. L. Heinét fordítani nagy gyönyörűség*. Legyen ez fáradozásainak bőséges jutalma. Hogy a fordítás nem sikerült, mellékes. — *Szép asszony*. A novella nem közölhető. — *Clubman*. A Park-Club megalkotója Aczél Béla báró volt, az izlés vérbeli poétája.

Felélős szerkesztő: DOBAY ISTVÁN

Laptulajdonos: DOBAY ISTVÁN és SZÉNÁSY SÁNDOR DR.
Nyomatott Pápai Ernő műintézetében Budapest. Telefon 127—05.

TÖRÖKÖK

Írta: DOBAY ISTVÁN

A TÁRSASÁG KIADÁSA. ÁRA 5 KORONA

Megrendelhető A TÁRSASÁG kiadóhivatalában,
Budapest, IV., Reáltanoda-u. 18. sz.

Rosenstingl

Régiségek, szőnyegek, műtárgyak.

Budapest,

IV., Deák-tér 4. — Telefon 6—76.

Szombathely.

Sopron

A Társaság

ÜNNEPI SZÁMA:

A KIRÁLYNÉ

Zita királyné Őfelsége legmagasabb születésnapja alkalmából megjelenik május havában. Fél száz oldalon, albumszerű, diszes kiadásban készül. Szövegrészét elsőrangú írók írják. A cikkek illusztrációja

TÖBB MINT 70 MŰVÉSZI KÉP

A királyné gyermek- és leánykori összes fényképfelvételei. Fotografiák a királyné menyasszony korából, esküvői felvételek, koronázási képsorozat. Schwarzaui, Laxenburg, Wartholz, Pianore és Hötzendorf kastélyok képsorozata, berendezések, termek stb. Művészi, gyönyörű emlék. A műpapíron készülő ünnepi számot a lap előfizetői ingyen kapják. Nem előfizetők részére ára franko, kartonborítékban küldve 1 korona 50 fillér, postautalványon előre megrendelhető A Társaság kiadóhivatalában, Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18. Rendelések csak e hó végéig fogadtatnak el.

KISS MENYHÉRT
KÖNYVE

A „TALIZMÁN“

(HÁBORUS VERSEK
1914-17-IG)

**ÁRA 3 KORONA
PORTÓ 50 FILLÉR**

MEGRENDELHETŐ:
A »TÁRSASÁG«
KIADÓHIVATALÁBAN

**Fiatal lányok és
asszonyok figyelmébe!**

Most jelent meg!

A fiatal lány otthon

Irta: ifj. Gonda Béla

„A női divat művészete“ szerzőjének
legújabb műve

TARTALOM: Az otthon Leányszoba.
Művészet, irodalom, zene Társaság.
Kézimunkák Ötözködés. Pályaválasztás. Háztartás Fegyelem Jótékonyság. Vallás, hit. Család.

Ára 4 K, postaköltség 30 fill.

Megrendelhető A Társaság
:: kiadóhivatalában ::